

KONCEPT TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

PRILOŽNOST IN ODGOVORNOST KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA

Janko Kramžar

predsednik Zbornice Komunalnega gospodarstva

Rogaška Slatina, september 2014

POGLED NA SVET IN ŽIVLJENJE, KI GA ŽIVIMO

Človek je na Zemlji šele od nedavnega in predstavlja le delček v zgodovini planeta.

V Zemljini uri, dolgi 100.000 človeških let, je živel približno 4.000 generacij.

Zadnjih 500 generacij je začelo postopoma vplivati na planet.

*"Problemi
današnjega
sveta se ne
morejo reševati
na enak
način, kot so
nastali."
Albert Einstein*

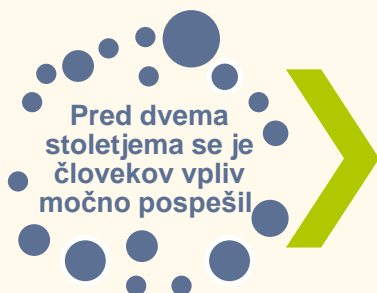

POGLED NA SVET IN ŽIVLJENJE, KI GA ŽIVIMO

*"Problemi
današnjega
sveta se ne
morejo reševati
na enak
način, kot so
nastali."
Albert Einstein*

IMAMO NA ZEMLJI ŠE VEDNO VSEGA DOVOLJ? ZA VSE, ZA VEDNO?

Industrijska
revolucija je
izkoristila energijo
fosilnih goriv in z
intenzivno rabo
naravnih virov
omogočila
eksponentno
gospodarsko rast.

Zadnje
generacije so
presegle
nosilno
sposobnost
planeta in
spremenile
ekosisteme.

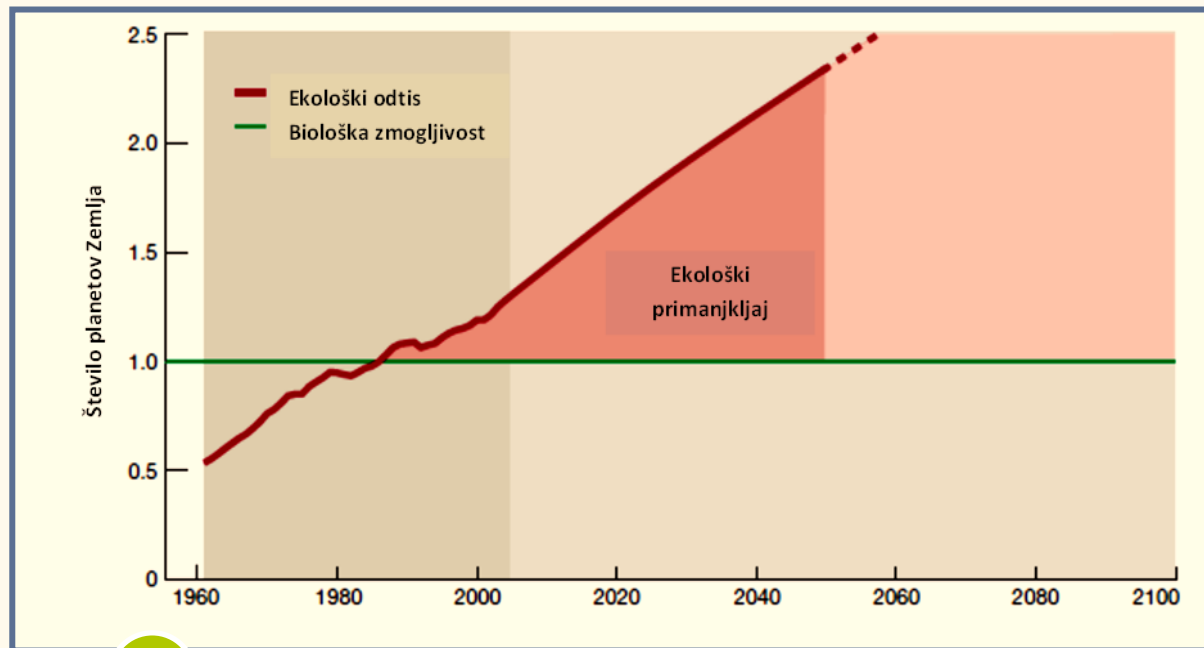
Današnja
generacija odloča
o prihodnosti
planeta in
življenju
naslednjih
generacij.

Odločamo o
strategiji
preživetja.

*"Zakaj bi
moral skrbeti
za potomce?
Kaj pa so
potomci
naredili
zame?"
Groucho Marx*

ZGORNJE MEJE ZMOGLJIVOSTI PLANETA SO PRESEŽENE

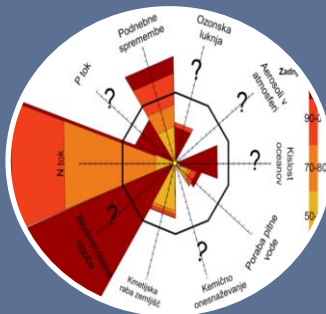
*"Zakaj bi
moral skrbeti
za potomce?
Kaj pa so
potomci
naredili
zame?"
Groucho Marx*

Ekološki odtis človeštva
je že leta 2005 za 30
odstotkov presegel
biološko zmogljivost
Zemlje.

Do leta 2030 bomo za 100
odstotkov prekoračili
zmogljivosti Zemlje.

Potrebovali bi
biološko
zmogljivost dveh
planetov Zemlje,
da bi lahko sledili
človeškim
potrebam.

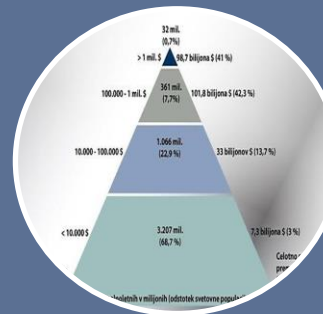
DVEH PLANETOV NIMAMO! KAKO NAPREJ?

Rimski klub I. 1972 diagnosticiral problem hitrega gospodarskega razvoja in opozoril na omejenost naravnih virov.

Okoljski problemi so povezani z razvojnimi problemi.

Okoljska degradacija je posledica prioritete gospodarske politike, ki jo vodijo države.

Model neomejene gospodarske rasti je okoljsko netrajosten.

Agenda 21, sprejeta na svetovnem vrhu leta 1992 v Riu de Janeiru, je postala globalen akcijski načrt za doseganje trajnostnega razvoja.

*"Sama po sebi ni nobena stvar na svetu ne dobra ne zla, tako jo stori šele naša sodba."
Shakespeare*

USTALJENE PARADIGME DRUŽBENEGA RAZVOJA SO NA PREIZKUŠNJI

*"Nemogoče je
živeti
prijetno, ne da
bi hkrati
živeli
razumno,
plemenito in
pravično, in
nemogoče je
živeti
razumno,
plemenito in
pravično, ne
da bi živeli
prijetno."
Epikur*

Gospodarske aktivnosti, ki izkoriščajo naravne vire, onesnažujejo okolje in škodujejo družbi niso v skladu s trajnostnim konceptom.

Gospodarskega razvoja ne moremo ustaviti, lahko pa ga skušamo prilagoditi, tako da pri sprejemanju odločitev upoštevamo, da bodo ekonomsko učinkovite, družbeno pravične in okolju prijazne.

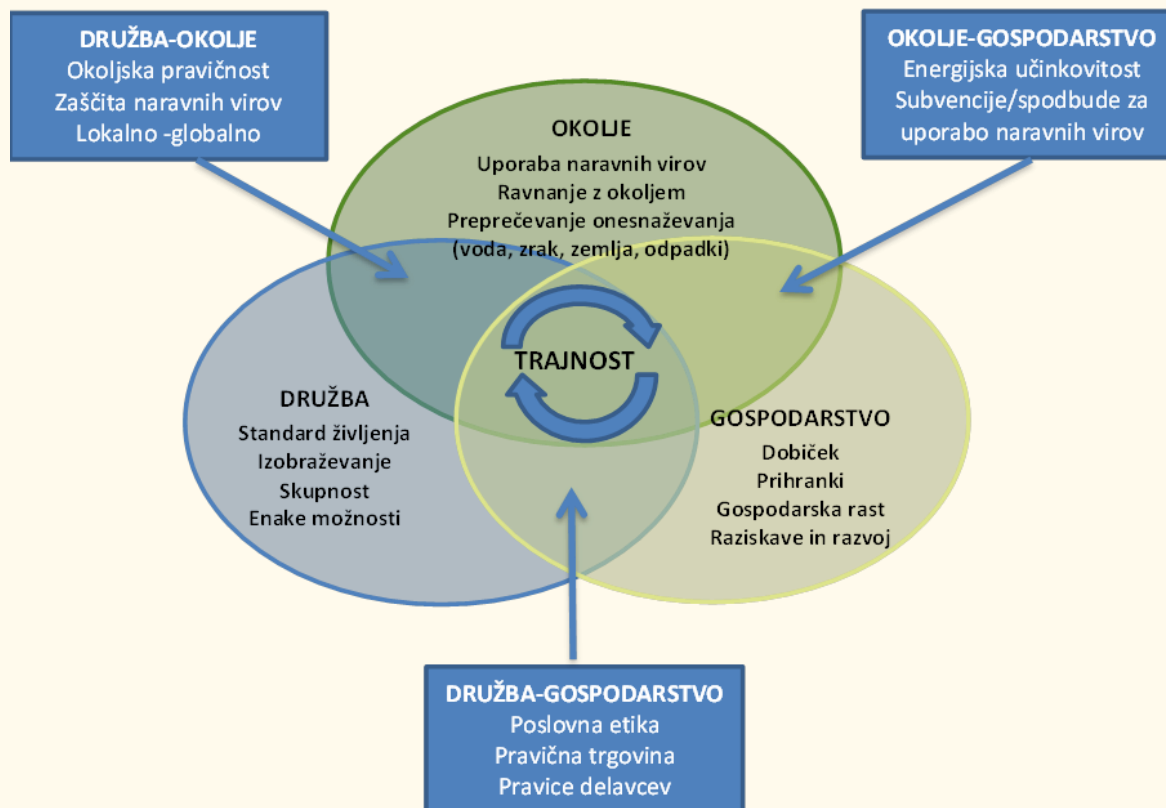

Glavni cilj trajnostnega razvoja je izboljšanje kakovosti življenja ljudi ob istočasnem zagotavljanju zmožnosti okolja in naravnih sistemov, na katerih temelji življenje.

TRAJNOSTNI KONCEPT

Večrazsežnostni koncept trajnostni enakopravno
povezujetri področja: okolje, družbo in gospodarstvo.
Medsebojno uravnotežena zagotavljajo okvir trajnostnega
razvoja.

"Nemogoče je živeti prijetno, ne da bi hkrati živeli razumno, plemenito in pravično, in nemogoče je živeti razumno, plemenito in pravično, ne da bi živeli prijetno."
Epikur

PRISTOP TROJNEGA IZIDA IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

Pristop trojnega izida vključuje pojem trajnosti v poslovne odločitve in povezuje lastnosti trajnostne organizacije.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

EKONOMSKA NOGA

- ❖ Dobra delovna mesta
- ❖ Pošteno plačilo za opravljeno delo
- ❖ Delo v okviru fizične zmožnosti
- ❖ Infrastruktura
- ❖ Poštena trgovina

SOCIALNA NOGA

- ❖ Varnost in zdravje na delovnem mestu
- ❖ Varnost delovnega mesta
- ❖ Upoštevanje delovnih in človekovih pravic
- ❖ Vseživljenjsko učenje

OKOLJSKA NOGA

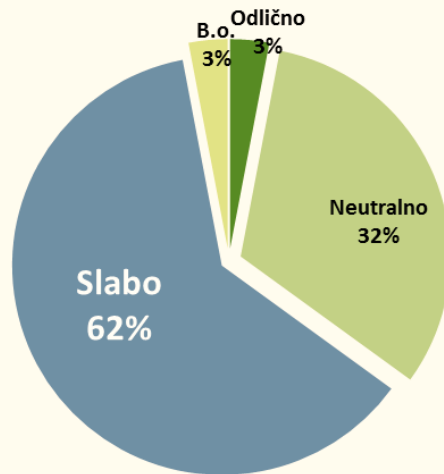
- ❖ Brez onesnaževanja in odpadkov
- ❖ Raba obnovljive energije
- ❖ Ohranjanje naravnih virov
- ❖ Varčna raba surovin

Cilji koncepta trojnega izida so pogosto v nasprotju s ciljem doseganja kratkoročnega dobička, zato jih je treba uskladiti z vsemi deležniki.

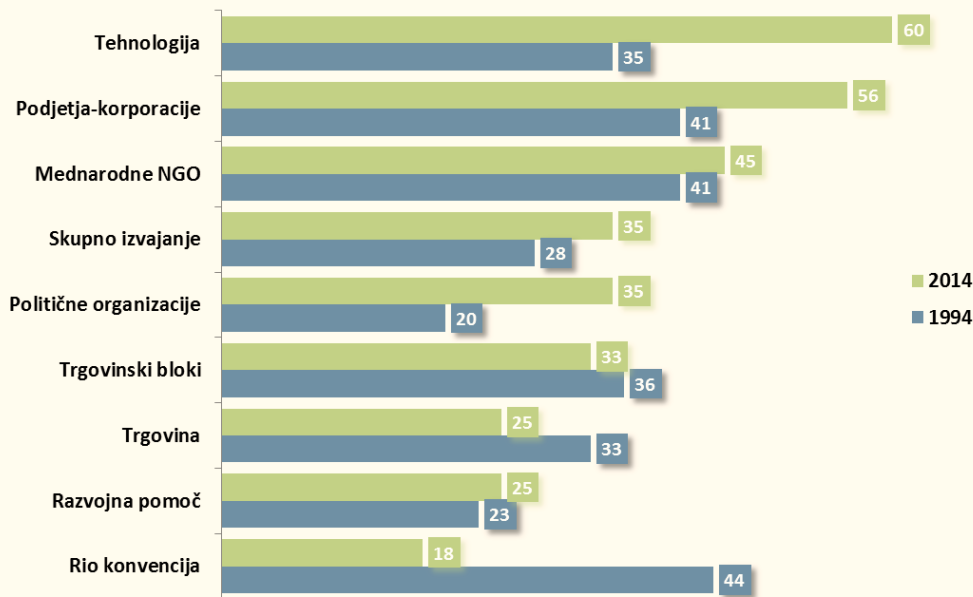
Ena trhla noga lahko prevrne stol trajnosti.

*"Intelligenten
človek hitro
prepozna
impotenco
zlata."
Hafis*

TRAJNOSTNI RAZVOJ 20 LET PO AGENDI 21

Vodilni mednarodni strokovnjaki ugotavljajo 20 let kasneje le neznamen napredek pri uresničevanju ciljev, določenih z Agendo 21.

V zadnjih 20 letih so strokovnjaki izgubi zaupanje v institucionalne procese za spodbujanje trajnosti.

Tehnologija in zasebni sektor so trenutno prepoznana kot glavna dejavnika za doseganje kratkoročnih ciljev trajnosti.

*"Inteligenten
človek hitro
prepozna
impotenco
zlata."
#afis*

TRAJNOSTNI RAZVOJ 20 LET PO AGENDI 21

Dejavniki, ki naj bi spodbudili podjetniško trajnostno delovanje v naslednjih petih letih, se po mnenju strokovnjakov v 20 letih niso bistveni spremenili.

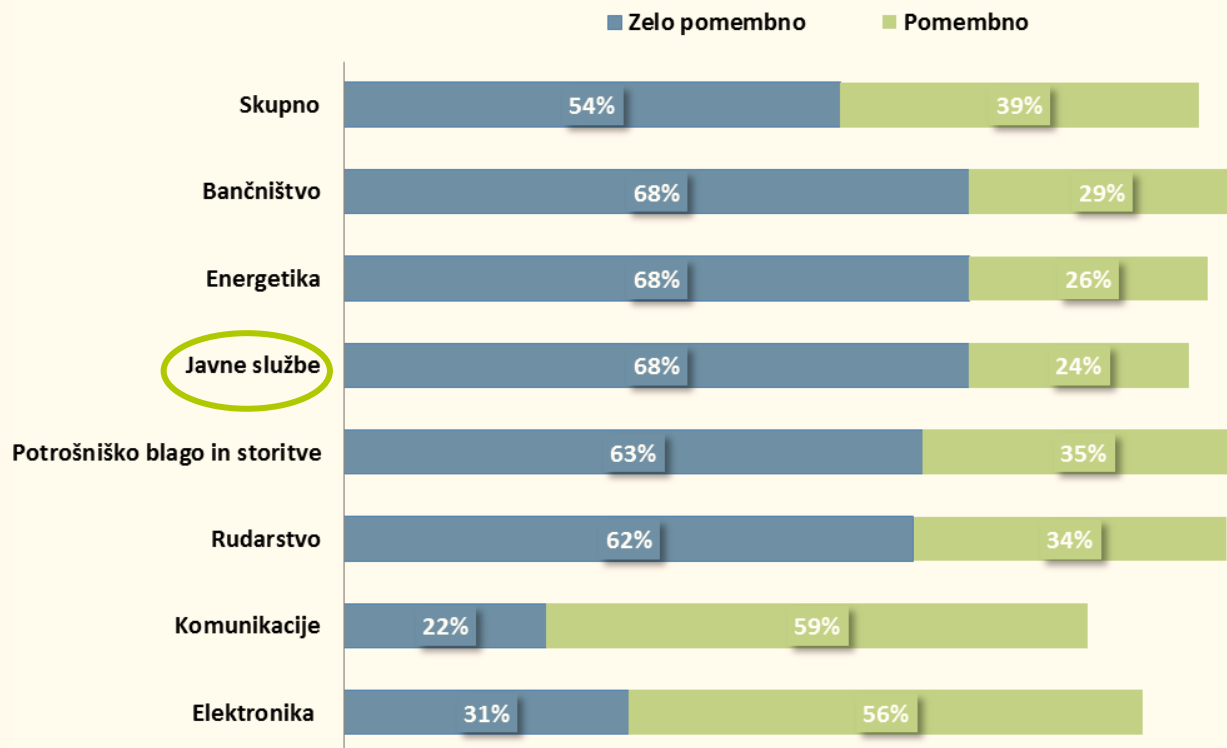
Še vedno se največji vpliv za trajnostne spremembe v delovanju podjetij pripisuje konkurenčnim pritiskom, zeleni potrošnji, ter politiki polne stroškovne cene.

TRAJNOSTNI RAZVOJ 20 LET PO AGENDI 21

Vodilni v podjetjih ocenjujejo, da je trajnostno poslovanje ključnega pomena za uspeh podjetja v prihodnosti.

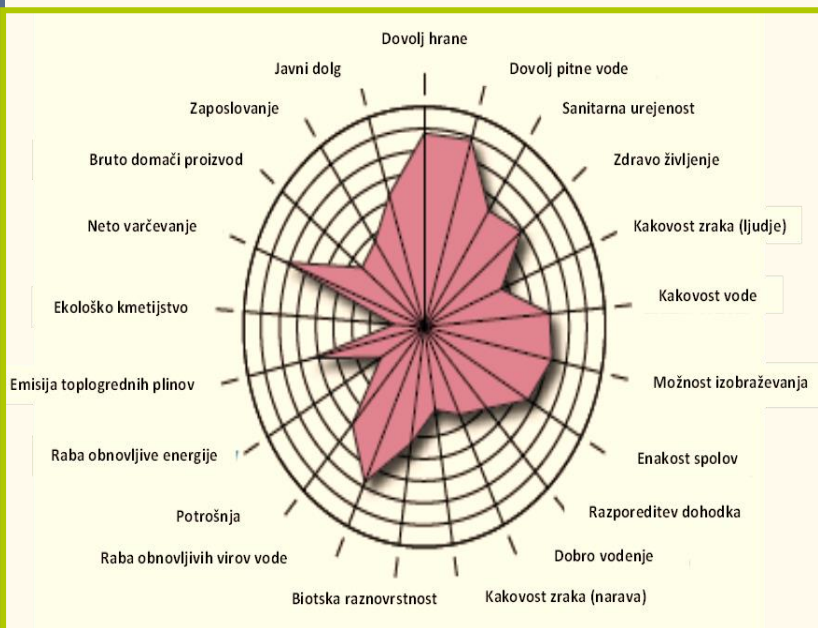
Na področju javnih služb 92 % vodilnih s tega področja ocenjuje, da je trajnostno poslovanje pomembno oz. zelo pomembno za uspešno delovanje.

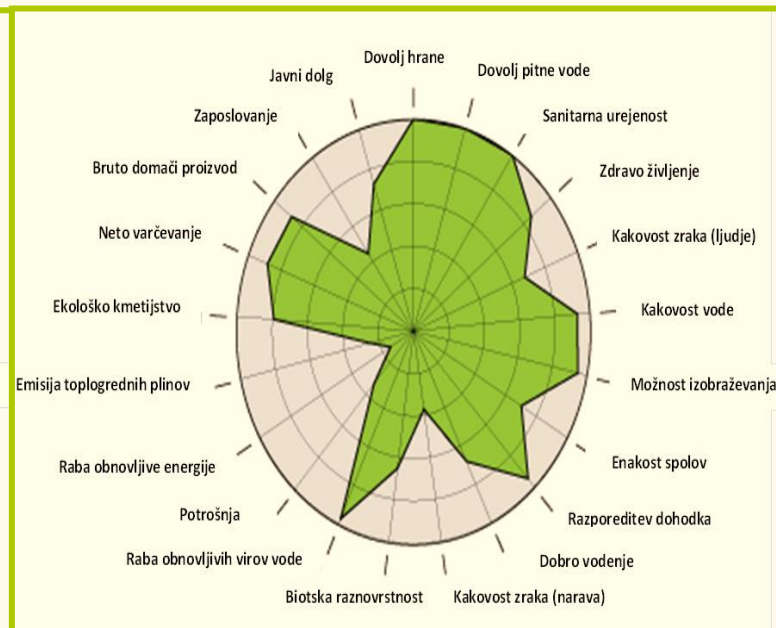
*"Intelligenten
človek hitro
prepozna
impotenco
zlata."
#afis*

KAKO TRAJNOSTNA DRUŽBA SMO?

SSI-2012	Povprečje 151 držav		Slovenija	
	Vrednost (lestvica 1–10)	Sprememba 2006–2012	Vrednost (lestvica 1–10)	Sprememba 2006–2012
Blaginja ljudi	6,2	+ 0,3	8,7	+ 0,2
Okoljska blaginja	4,5	- 0,1	3,8	+ 0,2
Gospodarska blaginja	3,8	+ 0,1	7,4	- 0,1
Indeks trajnostne družbe	4,7	+ 0,1	6,1	+0,1

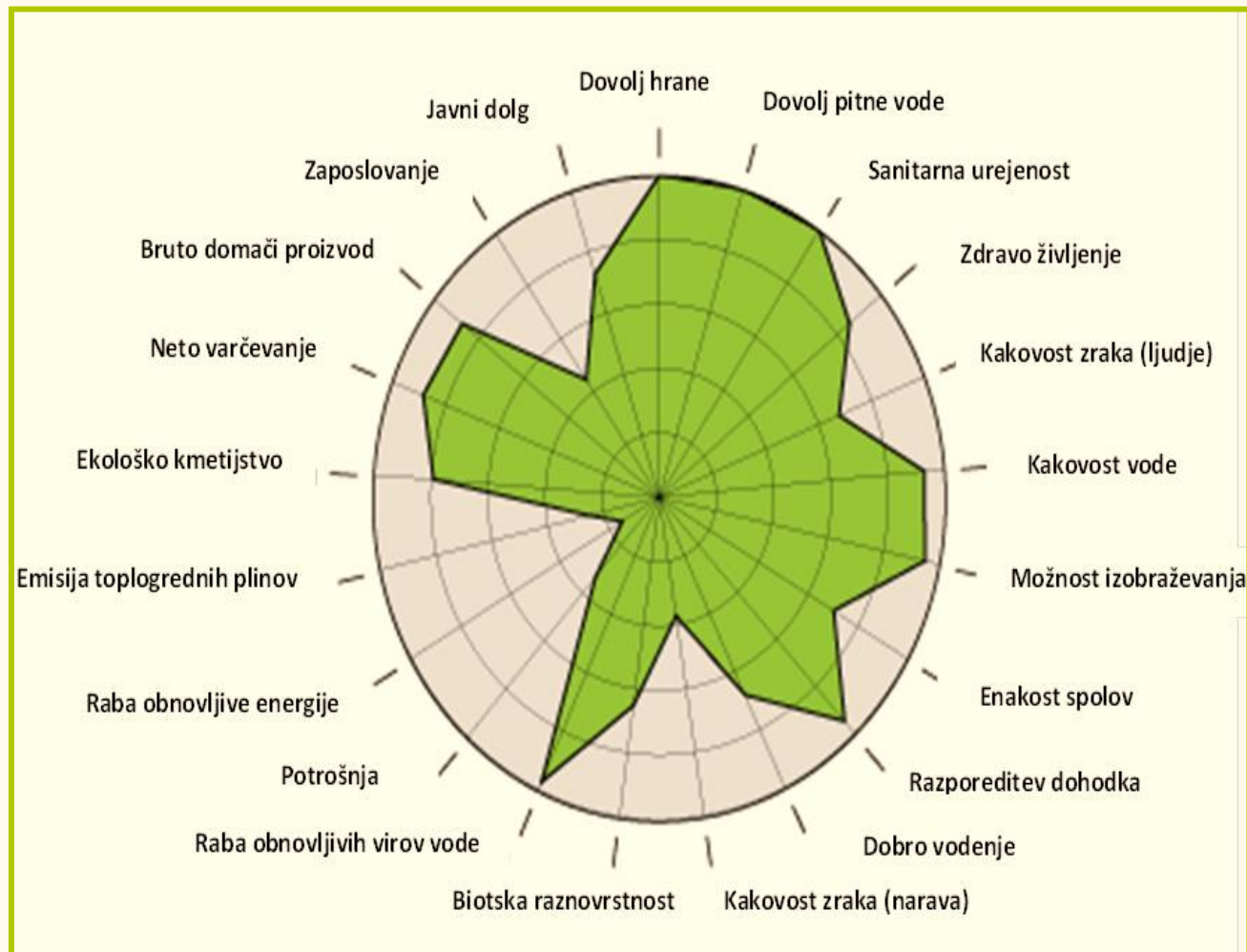
Trajnostni indeks svetovne družbe

Trajnostni indeks Slovenije

"Misel vodi vse
stvari, misel
jih rodi in
oblikuje."
BUDA

KAKO TRAJNOSTNI SMO V SLOVENIJI?

Trajnostni indeks Slovenije

Slovenija se uvršča na sedmo mesto lestvice trajnostno najboljših. Visoko se uvršča na področju blaginje ljudi in gospodarske blaginje, slabša od povprečja pa je okoljska blaginja. Najnižja raven trajnosti je pri uporabi obnovljive energije (1,5), emisijah toplogrednih plinov (2,5), potrošnji (3,5) in kakovosti zraka

"Misel vodi vse stvari, misel jih rodi in oblikuje."
BUDA

SE ZAVEDAMO STANJA?

Smo šele na polovici poti do trajnostne družbe. Cilj bomo dosegli le, če bomo sodelovali vsi.

Da so spremembe nujne, ni treba prepričati samo politikov, ampak tudi podjetja, civilno družbo in vse nas posameznike.

Podjetja, ki se še ne zavedajo, da so spremembe strategij zaradi sprememb v okolju neizogibne, bodo to kmalu spoznala.

K spremembam jih bodo prisilili družba in porabniki, saj se bo spoštovanje trajnostnih dejavnikov vse bolj kazalo v zadovoljstvu porabnikov, ki pričakujejo okoljsko odgovorno poslovanje.

Kljub gospodarski krizi, ki v ospredje postavlja ceno izdelkov in storitev, bodo dolgoročno lahko uspešna le podjetja, ki bodo trajnostni razvoj vključila v svojo poslovno strategijo in jo znala obrniti sebi v prid.

*"Svet je ena
sama
sprememba in
življenje je
samo tisto, kar
mislimo, da
je."
Mark Avrelij*

KAKŠNO PRIHODNOST HOČEMO?

Okoljski sistemi našega planeta so potisnjeni do svojih biofizikalnih omejitev, do točke, ki vodi v nenadne, nepopravljive in potencialno katastrofalne spremembe.

Model neomejene gospodarske rasti se je izkazal kot okoljsko netrajosten. Tradicionalno razmišljanje in delovanje ne bo rešilo nastalih problemov. Potrebne so spremembe!

Rešitve morajo biti inovativne in vključevati preverbo osnovnih vrednot (potrošništvo, gospodarsko rast, kratkoročni dobiček).

*"Svet je ena
sama
sprememba in
življenje je
samo tisto, kar
mislimo, da
je."
Mark Avrelij*

SPREMENIMO SLABOSTI V PRILOŽNOST!

Začnimo pri sebi in spremenimo svoje delovanje. Trajnostni koncept moramo vgraditi v celotno strategijo in poslovne odločitve.

Komunalna podjetja imajo neposreden stik s porabniki. Izkoristimo edinstven položaj za podpiranje trajnostnega razvoja družbe.

Z zgledom pridobiti zaupanje in čim več deležnikov za sodelovanje – tudi državo.

*"Svet je ena
sama
sprememba in
življenje je
samo tisto, kar
mislimo, da
je."
Mark Avrelij*

ZAČNIMO PRI SEBI

Spremenimo svoje
potrošniške navade.

Uvedimo trajnostno
poročanje.

Z benchmarkingom se
primerjajmo z najboljšimi.

Pridružimo se akciji ZKG
Skupaj za boljšo družbo.

*"Svet je
ena sama
sprememba
in
življenje
je samo
tisto, kar
mislimo,
da je."
Mark
Avrelij*

POBUDA SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO

Promocija pitja vode iz
pipe

Trajnostno ravnanje z
odpadki in zmanjševanje
zavržene hrane

Odgovorno in kritično
potrošništvo

*Obstaja samo
eno dobro:
znanje, in
samo eno zlo:
nevednost.*

Sokrat

PRIDRUŽITE SE NAM OKTOBRA V LJUBLJANI

SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO

SREĀANJE
KOMUNIKA-
TORJEV
BO
OKTOBRA NA
ZKG

SLOVENSKA KOMUNALNA PODJETJA

NEREALNI CILJI?

**Always aim for the moon,
even if you miss,
you'll land among the stars.**